

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 07.03.1990, sp. zn. Czf 1/91, ECLI:CZ:NS:1990:CZF.1.1991.1

Číslo: 37/1991

Právní věta: Aj keď sa účastník v písomnom podaní vyjadří, že svoju záležitosť pokladá za bezpredmetnú, zároveň však predloží súdu ďalšie dôkazy (napr. listinné) na doloženie opodstatnenosti svojho návrhu, nemôže súd bez ďalšieho objasnenia dospieť k záveru, že tu došlo podľa obsahu podania k späťvzatiu návrhu treba tu navrhovateľa primerane poučiť, presvedčiť sa, či sú mu známe dôsledky späťvzatia návrhu, objasniť, či navrhovateľovi nebude späťvzatie návrhu na ujmu a potom napokon posúdiť, či sú za daného stavu splnené podmienky na pripustenie späťvzatia návrhu.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 07.03.1990

Spisová značka: Czf 1/91

Číslo rozhodnutí: 37

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Řízení před soudem, Zpětvzetí návrhu, Zpětvzetí žaloby

Předpisy: 99/1963 Sb. § 96
§ 244

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 37

Aj keď sa účastník v písomnom podaní vyjadří, že „svoju záležitosť pokladá za bezpredmetnú“, zároveň však predloží súdu ďalšie dôkazy (napr. listinné) na doloženie opodstatnenosti svojho návrhu, nemôže súd bez ďalšieho objasnenia dospieť k záveru, že tu došlo podľa obsahu podania k späťvzatiu návrhu; treba tu navrhovateľa primerane poučiť, presvedčiť sa, či sú mu známe dôsledky späťvzatia návrhu, objasniť, či navrhovateľovi nebude späťvzatie návrhu na ujmu a potom napokon posúdiť, či sú za daného stavu splnené podmienky na pripustenie späťvzatia návrhu.

(Rozsudok Najvyššieho súdu ČSFR zo 7. 3. 1990, [Czf 1/91](#))

Bývalý Úrad dôchodkového zabezpečenia v Bratislave rozhodnutím z 8. 11. 1988 zamietol žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok, lebo podľa posudku posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia bývalého Okresného národného výboru v L. M. z 21. 10. 1988 nie je invalidný ani čiastočne invalidný.

V opravnom prostriedku proti tomuto rozhodnutiu navrhovateľ namietal, že posudková komisia neúplne zistila jeho zdravotný stav; žiadal preto rozhodnutie Úradu dôchodkového zabezpečenia zrušiť a jeho žiadosti o dôchodok vyhovieť. Poukázal na svoj dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav, ktorý uňho zistili posudkové komise už v roku 1984 (vtedy prvýkrát žiadal o invalidný dôchodok), kedy bolo vyslovené, že môže vykonávať prácu iba za uľahčených podmienok a iba pre nepokles na zárobku sa mu nepriznal čiastočný invalidný dôchodok. Navrhol vyžiadať potvrdenia o jeho zárobku za roky 1978 - 1984 a 1984 - 1988, lebo mal za to, že podmienku požadovaného poklesu zárobku spĺňal. Uviedol, že od februára 1978 do 20. 7. 1987 pracoval ako strážnik, potom bol takmer 4 mesiace práceneschopný a od 20. 7. 1987 do 12. 6. 1988 bol vo výkone trestu, kde mal nízke zárobky, lebo bol zaradený do zamestnania podľa zdravotného stavu.

Krajský súd v Banskej Bystrici požiadal príslušnú posudkovú komisiu sociálneho zabezpečenia bývalého KNV o podanie posudku o zdravotnom stave a pracovnej spôsobilosti navrhovateľa po jeho vyšetrení. Komisia spis vrátila bez vyhovievania s oznámením, že nemohla posudok vypracovať, lebo navrhovateľ napriek tomu, že sám oznámil, že príde do komisie dňa 28. 11. 1989, opätovne sa bez ospravedlnenia nedostavil.

Súd prvého stupňa potom po predvolaní na konanie dostal písomné podanie navrhovateľa, v ktorom sa uvádzalo, že sa zmieril so svojim zdravotným osudom, že nemá financie a že pre zlú orientáciu sa do krajského mesta nedostaví; preto má súd celú jeho záležitosť brať za bezpredmetnú; k podaniu však pripojil potvrdenia o zárobkoch od roku 1983 v počte 6 kusov. Uvedený súd uznesením pripustil späťvzatie opravného prostriedku a konanie zastavil. Mal za to, že navrhovateľ týmto svojim podaním vzal návrh späť, keď sa v priebehu konania nedostavil na rokovanie posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia KNV, a to ani po poučení, že pre rozhodnutie súdu je posudok uvedenej komisie o jeho zdravotnom stave a pracovnej spôsobilosti potrebným znaleckým posudkom.

Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ odvolanie, žiadal zrušenie napadnutého uznesenia a vyhovievanie jeho návrhu o priznaní invalidného, prípadne čiastočného invalidného dôchodku. Tak ako počas celého konania i v odvolaní znovu poukazoval na skôr zistený nepriaznivý zdravotný stav, pre ktorý treba jeho návrhu vyhovieť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa zastavenia konania potvrdil a v časti týkajúcej sa pripustenia späťvzatia návrhu odvolanie zamietol.

Stotožnil sa do záverom súdu prvého stupňa, že prejav navrhovateľa o späťvzatie návrhu nie je v rozpore so záujmom spoločnosti, keď krajská posudková komisia sociálneho zabezpečenia zaujala stanovisko k zdravotnému stavu navrhovateľa podľa jeho zdravotnej dokumentácie, lebo sa navrhovateľ ani na viaceré predvolania do komisie nedostavil, a hodnotenie tejto komisie bolo zhodné s posudkom komisie nižšieho stupňa. Na vecnej správnosti uznesenia súdu prvého stupňa potom nemohla mať nijaký vplyv ani následne prejavená navrhovateľova vôľa v jeho odvolaní, aby sa v konaní ďalej pokračovalo.

Proti uzneseniam súdov obidvoch stupňov podal sťažnosť pre porušenie zákona minister spravodlivosti Slovenskej republiky. Namietal, že obidva sudy postupovali nesprávne, čo mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, keď podanie navrhovateľa hodnotili podľa obsahu, avšak bez odstránenia jeho nedostatkov (napr. bolo aj bez dátumu), a považovali za späťvzatie návrhu; súd prvého stupňa nesprávne zastavil konanie a odvolací súd tiež nesprávne toto uznesenie potvrdil.

Generálny prokurátor ČSFR vo svojom stanovisku, ktoré bolo vyžiadané podľa ustanovenia § 240 O. s. p. uviedol, že nemá námietok proti tejto sťažnosti pre porušenie zákona, ktorá zodpovedá ustanoveniam právneho poriadku; s touto sťažnosťou sa stotožňuje.

Najvyšší súd ČSFR rozhodol o uvedenej sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal minister spravodlivosti Slovenskej republiky, tak, že citovanými uzneseniami súdu prvého stupňa i súdu odvolacieho bol porušený zákon. Tieto uznesenia boli zrušené a vec bola vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a na nové rozhodnutie.

Z odôvodnenia:

Súd pri preskúmaní rozhodnutia orgánu dôchodkového zabezpečenia podľa ustanovenia § 244 O. s. p. rozhoduje na základe skutočného stavu veci (§ 153 ods. 1 O. s. p.) a podľa stavu v čase vyhlásenia rozhodnutia (§ 154 ods. 1 O. s. p.).

Podľa ustanovenia § 29 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. (v znení zákonov č 110/1990 Zb. a č. 180/1990 Zb.) je občan invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je neschopný vykonávať akékoľvek sústavné zamestnanie, a čiastočne invalidný je vtedy, ak je schopný vykonávať doterajšie alebo iné rovnako kvalifikované zamestnanie len za zvlášť uľahčených pracovných podmienok a v dôsledku toho jeho zárobok podstatne poklesol (§ 37 ods. 2 citovaného zákona).

Navrhovateľ uplatnil nárok na priznanie invalidného dôchodku. Posudková komisia sociálneho zabezpečenia bývalého ONV v L. M. však vo svojom posudku z 21. 10. 1988 uviedla, že navrhovateľ nie je invalidný a ani čiastočne invalidný.

Posudková komisia sociálneho zabezpečenia bývalého KNV v B. svoj vlastný posudok nepodala, lebo navrhovateľ sa na rokovanie do komisie 19. 10. a 28. 11. 1989 nedostavil a nedostavil sa ani 29. 6. 1989, kedy v jeho neprítomnosti komisia dospela k záveru, že sa stotožňuje s posudkom posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia ONV a spis predložila súdu.

Navrhovateľ, hoci žiadal o invalidný dôchodok, nezúčastnil sa ani na pojednávaniach na Krajskom súde v Banskej Bystrici, určených na 26. 7. 1989, 30. 8. 1989, 22. 11. 1989 a 3. 1. 1990.

Bol vypočutý dožiadaným Okresným súdom v Liptovskom Mikuláši a hoci bol poučený o tom, že je v jeho záujme, aby sa dostavil do komisie na posúdenie zdravotného stavu a pracovnej spôsobilosti, znovu sa bez ospravedlnenia na zasadnutie komisie nedostavil. Zaslal iba písomné podanie, adresované súdu, ktoré súd prvého stupňa hodnotil ako späťvzatie návrhu a rozhodol o ňom tak, že späťvzatie pripustil a konanie zastavil.

Podľa ustanovenia § 96 ods. 1 O. s. p. navrhovateľ môže so súhlasom súdu vziať za konania návrh na jeho začatie späť, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh účinne vzatý celkom späť, súd konanie zastaví.

Pre späťvzatie návrhu na začatie konania je preto potrebný výslovný a určitý prejav navrhovateľa, ktorým vyhlasuje voči súdu, aby o jeho návrhu na začatie konania ďalej nejednal a ani nerozhodoval. Ak takýto prejav podanie postráda, je potrebné, aby súd navrhovateľa vyzval, aby svoje podanie doplnil tak, aby nemohlo dôjsť k pochybnostiam o tom, čo svojím prejavom mienil. Osobitne to bolo potrebné v danom prípade, keď navrhovateľ poslal súdu podanie v ktorom uviedol, že „týmto celú záležitosť berie za bezpredmetnú“, zároveň však pripojil potvrdenia o svojich zárobkoch. Bolo preto potrebné navrhovateľa primerane poučiť (porov. č. 20/1980, str. 142 Zbierky súdnych rozhodnutí a stanovísk) a presvedčiť sa, či sú mu známe dôsledky späťvzatia návrhu, ako aj to, či mu späťvzatie nebude na ujmu, a potom posúdiť, či sú za daného stavu splnené podmienky pre späťvzatie návrhu. O späťvzatie návrhu ide len vtedy, ak prejav účastníka nezanecháva pochybnosti o svojom obsahu a zmysle (pozri rozhodnutie uverejnené pod č. 82/1970 Zbierky súdnych rozhodnutí).

Za tohoto stavu súd prvého stupňa pochybil, ak prejav navrhovateľa bez ďalšieho považoval za späťvzatie návrhu, pripustil ho a konanie vo veci zastavil.

Aj odvolací súd nepostupoval správne, keď sa dôkladne nezaoberal tým, či sú v danom prípade splnené podmienky pre zastavenie konania, najmä či tu skutočne došlo k späťvzatiu návrhu. Navrhovateľ totiž pripojil k svojmu podaniu aj potvrdenie o zárobkoch a podal odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorým bolo pripustené späťvzatie návrhu a konanie zastavené. Bolo potrebné znovu sa zaoberať otázkou, či tu došlo k späťvzatiu návrhu. Ak totiž odvolací súd pri preskúmaní uznesenia súdu prvého stupňa o zastavení konania (§ 96 ods. 1 O. s. p.) zistí, že k prejavu účastníka o späťvzati návrhu nedošlo, zruší výrok o zastavení konania, ako aj výrok, ktorým sa pripustilo späťvzatie návrhu, a to aj keď proti tejto časti uznesenia inak odvolanie nie je prípustné (pozri Zborník IV. Najvyššieho súdu ČSFR, SEVT, Praha 1986, str. 766).

Súd prvého stupňa nejasné a neurčité podanie navrhovateľa o bezpredmetnosti celej záležitosti nedoplnil, nezistil jeho skutočnú vôľu a hodnotil podanie ako späťvzatie návrhu, pričom tento nedostatok neodstránil ani odvolací súd. Obidva súdy rozhodli bez náležitého zistenia skutočného stavu, čím porušili zákon v ustanoveniach § 5, § 6, § 43 ods. 1, a 244 O. s. p. a odvolací súd aj v ustanoveniach § 211 a § 219 O. s. p.; to mohlo mať za následok nesprávnosť nimi vydaných rozhodnutí.

Stážnosť pre porušenie zákona, podaná ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky, je teda dôvodná, a preto jej Najvyšší súd ČSFR podľa ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p. vyhovel.

Pre súd prvého stupňa, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie a na nové rozhodnutie, je právny názor, vyslovený v tomto rozsudku Najvyššieho súdu ČSFR, záväzný (§ 243 ods. 1 O. s. p.).